

Fluktuacja kwantowa (część 3, ostatnia)

37.

gdy Dante nad bramą piekieł umieścił napis

LASCIATE OGNI SPERANZA, VOI CH'ENTRATE

brzmiało to jak ostrzeżenie

napis nad bramą Auschwitz

ARBEIT MACHT FREI

brzmi jak obietnica

to brama do współczesności

dziś mija 70 lat od oswobodzenia

więźniów Auschwitz

czytam więc

Absolutna negatywność stała się możliwa do ogarnięcia, nikogo już nie zaskakuje (...). Wciąż trwające cierpienie ma tyleż prawo do ekspresji, jak maltretowany do krzyku; dlatego raczej mylny byłby sąd, że po Oświęcimiu nie można już napisać żadnego wiersza. Nie ma jednak błędu w mniej kulturalnym pytaniu, czy po Oświęcimiu można jeszcze żyć, a zwłaszcza, czy ma do tego pełne prawo ten, kto przypadkowo Oświęcimia uniknął, a w zasadzie powinien być stracony.

(Teodor W. Adorno, *Dialektyka negatywna*, tłum. Krystyna Krzemieniowa przy współpracy Sława Krzemienia-Ojaka, Warszawa 1986, s. 508–509)

nasz świat

trwa już

siedemdziesiąt lat

27. 01. 2015

38.

co się stało

Bóg

wie co

39.

– – Brzozy Słońce poranka Dalekie pianie koguta
Na trawie flaszka z wódki
Dalej w krzakach pijana para
Rozebrana dziewczyna rozchyła szeroko nogi na trawie porastającej popioły
spalonych ludzi
Biała brama szeroko rozchylona różowa u szczytu brama
Chichot

Można stąd wyjść
Oto jedna z bram
Stanisław Czycz „Brama”

- - -

- - -

- - -

ach
ach
ach

40.
sowa słowa
krąży
nad ruinami

jest noc
niebo gwiazdziste
okrąża planetę
ze wszystkich
kierunków
jednocześnie

ludzie
kołyszają się
w chocholim tańcu

milczą
straceńcy

41.
Z rozmowy ze Stephenem Hawkingiem na łamach magazynu „Wired”:

– Teraz mamy dwie niespójne ze sobą teorie: ogólną teorię względności, która dobrze opisuje wszechświat w skali kosmicznej, i teorię kwantową, która dobrze opisuje go w skali atomów i cząstek.

Jeśli znajdziemy spójną teorię, która dobrze opisze to, co się dzieje w wielkiej i małej skali jednocześnie, i zgodzi się z danymi obserwacyjnymi, będziemy mieć teorię wszystkiego.

(za: „Gazeta Wyborcza” 2015, nr 24, s. 25)

nie
będziemy mieć
teorii wszystkiego

nie
da się opisać
wszechświata
w skali jego
ludzkiej
egzystencji

nie zdołamy
zgromadzić
wszystkich wizji
we wszystkich żywych
i umarłych
językach

wszystkie teorie
spaja
człowiek każdy
człowiek
inaczej

42.
wyginanie słów na wiatr
wyginanie gatunków sonetów
pieśni ballad genologia i
genealogia genów ewo

lucja poetycka a on
mówi gnij
mowę i rzecz gnij
mowo lecz
urzekaj

43.

Odwołałbym się do bardzo konkretnego pojęcia, które ksiądz Józef Tischner, mój mistrz, nazwał „kłamstwem strukturalnym”. Żyjemy w kłamstwie strukturalnym. Kiedyś był nim faszyzm, komunizm, dzisiaj jest nim rynek neoliberalny. To już nie jest tak, że to kłamstwo pojedynczej osoby, która zataja prawdę. To kłamstwo dotyczy całych struktur życia: politycznych, społecznych, ekonomicznych, medialnych, także kształcenia. Uczestniczymy w nim i godzimy się na nie.

(Tadeusz Gadacz, *Żyjemy w kłamstwie totalnym*, „Gazeta Wyborcza” 2015, nr 25, s. 23)

kłamstwo jest kłamstwem
a jeśli nim jest to jest

prawdą

44.

Blisko 50 lat temu A. Sacharow sformułował trzy warunki konieczne do zaburzenia pierwotnej równowagi między materią i antymaterią, których sprawdzaniem zajmują się liczne eksperymenty. Badania antyatomów wodoru i porównywanie ich własności z atomami wodoru jest jedną z dróg poszukiwania odpowiedzi na to fundamentalne pytanie o przyczyny przewagi materii nad antymaterią i sprawdzania hipotezy Sacharowa.

(Ta instytucja działa na wyobraźnię. Rozmowa z prof. Agnieszką Zalewską, przewodniczącą Rady CERN, „Forum Akademickie” 2014, nr 12, s. 25)

blisko 40 lat temu
miała miejsce
podróż z Warszawy do Moskwy

członek (nielegalnego) Komitetu Obrony Robotników
Zbigniew Romaszewski
jak gdyby nigdy nic
wsiadł do pociągu i pojechał z Warszawy
do Moskwy gdzie
spotkał się z Andriejem Sacharowem
członkiem (nielegalnego) Komitetu Obrony Praw Człowieka

jak podaje komunikat z tego
spotkania ustalono zasady
współpracy

i wiedzieliśmy że już czas
na nas

45.

urzekająco wyszukany
wszechświat otwiera
dla nas
swe nienazwane
choć opisane wzorami
wymiary

te równania
precyzyjne i eleganckie
odstaniają nieludzkie
prawa istnienia

cóż więc czynić
z zasadą *nihil novi*
sine communi consensu

o jaki to ogół chodzi
o jaką komunę sensu

46.

*jakie pokusy czekają
na starego poetę?*

*żeby znaleźć się w piaskownicy
z dadaistami!*

Tadeusz Różewicz, *Pokusy*

Rozumiem w tej chwili dadaizm. Dadadada. Rozumiem nagle niemowlęta, które nagle z niczego potrafią się zanieść takim serdecznym śmiechem. (...)

Ani mi się chce wracać do owej nudnej (w tej chwili) geografii – jestem *in diesem Augenblick ganz glücklich*. Tak, jeszcze jedno rozumiem: ach i och, i etc.

To resztki naszej pramowy nieartykułowanej – cudowne, bezsensowne dźwięki – na które poważnie wzrusza się ramionami, „bo coś to może znaczyć”. Ale teraz jakżeby ryczał – o hej – oj – ach i owh, i ele, i hmmm – wstąpił we mnie duch szaleństwa radości.

(Janusz Różewicz, *Notatki. Dzienniki* [zapis z dziennika partyzanta w czasie II wojny światowej w:] *Nasz starszy brat*, oprac. Tadeusz Różewicz, *Utwory zebrane*, t. XII, Wrocław 2004, s. 105–106)

piaskownica wśród ruin
dziecko
w piaskownicy
bawi się
cząsteczkami
i antycząsteczkami
coś pewnie eksploduje
coś pewnie ocaleje
Bóg
wie co tu się zdarzy
i co daje nadzieję

47.

pramowa niedorzeczna rzecz w rzece
istnienia narzecz bez gramatyki tako
rzecze poeta zanurzony w żywiołach
ciszy przed bytu początkiem oraz
milczenia zmarłych rzucony w mowy
przestwór w przepaść dźwięków
pełną unicestwionych języków pisma
nieświadomych pozbawionych swej
księgi poeta urzeczony pięknem
wszechświatów które się wzajem
przenikają w migotaniach nicości
i w czasie bezczasu

48.

już czas najwyższy
cofnąć czas w bezczasie
w białej dziurze istnienia
skryta jest wieczność

tymczasem

sypie się pieniądz
w piaskownicy z dadaistami
dzieci przesypują
piachy dzikich pól

najwyższy czas
zasypać monetami i
przykryć banknotami
kłamstwa i wstyd

49.

Money makes the world go around
John Kander i Fred Ebb

dzieci tańczą w piaskownicy
nicości w kabarecie
świata który powraca
do chaosu zanurza się
w nicości

cząstki elementarne świata
monety banknoty czeki
sypią się bilionami
bitów garściami bilonu

coraz szybciej i szybciej
w akceleratorach
rynków przyspiesza
rozpad zasad i praw

potwierdza się teoria
Nietzschego świat
się kręci

ach

ach

ach

50.

budzimy się
ex nihil

przecieramy oczy
na obrzeżach poezji

za jej horyzontem
buzuje życie

budzimy się
z krzykiem

wychodzimy ze snu
z wyrwanym
językiem